

Pranešimas spaudai
Liuksemburgas, 2016 m. balandžio 7 d.

Ūkininkų pajamos: Komisija neturi „tinkamų duomenų“, – teigia ES auditoriai

Remiantis nauja Europos Audito Rūmų ataskaita, Europos Komisijos sistema, skirta vertinti, kaip ES priemonėmis pagal bendrą žemės ūkio politiką (BŽŪP) remiamos ūkininkų pajamos, nėra pakankamai gerai parengta ir turi reikšmingų trūkumų. Tokiu būdu nėra tinkamų duomenų, kurie patvirtintų, kad remiant ūkininkų pajamas pagal BŽŪP būtų veiksmingai ir efektyviai prisidedama prie jos tikslo – teigia ES auditoriai.

2014–2020 m. apie 270 milijardų eurų (trečdalis ES biudžeto) bus tiesiogiai ar netiesiogiai skirta ūkininkų pajamų rėmimui. Šia parama siekiama prisidėti prie perspektyvios maisto gamybos Europos Sąjungoje ir padėti ūkininkams išlaikyti deramus gyvenimo standartus.

Remiantis BŽŪP taisyklėmis, Komisija turi vertinti ūkininkams teikiamų subsidijų poveikį, atsižvelgiant į jų tikslus. Auditoriai tikrino su ūkininkų pajamomis susijusiems rezultatams vertinti skirtos Komisijos sistemos koncepciją, taip pat, ar buvo tinkamai nustatyti būtini statistiniai duomenys ir ar jie buvo tinkamos kokybės. Jie nustatė, kad sistema nebuvo pakankamai gerai parengta ir kad duomenys turėjo reikšmingų trūkumų.

„Šie pagrindiniai rodikliai, kuriais turi būti pagrįstas Komisijos vertinimas, nėra pakankamai patikimi ir nėra pakankamai aiškiai susieti su BŽŪP priemonėmis – teigė už ataskaitą atsakinga Europos Audito Rūmų narė Rasa Budbergytė. – Pagal tokius rodiklius negalima nustatyti, ar teikiant subsidijas buvo pasiektas numatytas rezultatas ir ar sumažėjo pajamų spraga tarp ūkininkų ir kitų subjektų.“

Auditoriai teigia, kad nėra reprezentatyvių duomenų apie disponuojamąsias ūkininkų ūkių pajamas ir patikimos sistemos, kad būtų galima lyginti žemės ūkio pajamas su kituose ekonomikos sektoriuose gaunamomis pajamomis ir taip pagrįsti ūkininkų pajamų rėmimą. Komisija ar valstybės narės ne visada užtikrino, kad naudojami duomenys būtų tinkamos kokybės. Kadangi kai kurių BŽŪP priemonių tikslai neaiškiai apibrėžti ir nėra pradinės padėties rodiklių, sunku vertinti, ar jų tikslai bus pasiekti.

Auditoriai apsilankė šešiose valstybėse narėse (Vokietijoje, Ispanijoje, Prancūzijoje, Nyderlanduose, Lenkijoje ir Rumunijoje), kurios visos kartu kuria daugiau kaip pusę Europos žemės ūkio bendrosios pridėtinės vertės, o ūkininkai šiose valstybėse narėse gauna daugiau kaip pusę žemės ūkiui skirto ES biudžeto lėšų (daugiausia tiesioginėmis išmokomis).

Šio pranešimo spaudai tikslas – pateikti Europos Audito Rūmų priimtos specialiosios ataskaitos pagrindines mintis.

Visą ataskaitos tekstą galima rasti www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – atstovas ryšiams Tel. (+352) 4398 47063 Mob. tel. (+352) 621 55 30 63

Damijan Fišer – atstovas spaudai Tel. (+352) 4398 45410 Mob. tel. (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E. paštas: press@eca.europa.eu @EUAuditorsECA eca.europa.eu

Auditoriai rekomenduoja Komisijai:

- sukurti išsamesnę sistemą, kurioje būtų teikiama informacija apie disponuojamąsias pajamas ir ūkininkų pajamas būtų galima palyginti su pajamomis kituose ekonomikos sektoriuose;
- toliau tobulinti pagrindines ūkių pajamų vertinimo priemones, kad būtų galima geriau naudotis jų teikiamomis galimybėmis;
- užtikrinti, kad ūkininkų pajamų analizė būtų grindžiama rodikliais, atsižvelgiant į esamą žemės ūkio padėtį, ir pakankamais bei nuosekliais duomenimis apie visus BŽŪP priemonių paramos gavėjus. Tai būtų galima padaryti gerinant esamų administracinių duomenų sinergiją ar tobulinant kitas tinkamas statistines priemones;
- gerinti dabartinę valstybių narių nustatytą statistinių duomenų apie ūkių pajamas kokybės užtikrinimo sistemą.

Nuo kito programavimo laikotarpio pradžios Komisija turėtų:

- nustatyti tinkamus veiklos tikslus ir pradinius rodiklius, pagal kuriuos būtų galima lyginti BŽŪP priemonių rezultatus;
- esamą vertinimams skirtų veiksmingumo rodiklių sistemą papildyti kitais tinkamais ir geros kokybės rodikliais, kad būtų galima vertinti pasiektus rezultatus;
- ir įvertinti ūkininkų pajamoms remti skirtų priemonių veiksmingumą bei efektyvumą.

Pastabos leidėjams:

Svarbiausios šiuo metu ES lygmeniu turimos ūkininkų pajamų vertinimo priemonės yra žemės ūkio ekonominės sąskaitos (ŽŪES) ir ūkių apskaitos duomenų tinklas (ŪADT). ŽŪES yra svarbiausias Komisijos statistikos šaltinis stebint ūkininkų pajamas makroekonominio lygmeniu. Tačiau kol kas išnaudojamos dar ne visos jų galimybės ir iš jų gaunama nepakankamai informacijos apie svarbius veiksnius, turinčius įtakos ūkininkų pajamoms ir ekonominei viso žemės ūkio sektoriaus vertei. ŪADT teikia duomenis apie ūkių pajamas, tačiau jis turi trūkumų: turima informacija apie pajamas yra neišsami ir į šį tinklą nėra įtraukta daug ES išmokų gavėjų.

Tiek ŽŪES, tiek ŪADT atveju Audito Rūmai aptiko Komisijos ir valstybių narių valdymo trūkumų. Jie nustatė, kad duomenų kokybės užtikrinimo procedūros dar nebuvo visiškai veiksmingos. Tai apriboja Komisijos gebėjimą parodyti, ar ES priemonių, kuriomis siekiama remti ūkininkų pajamas, tikslai buvo pasiekti.

Specialioji ataskaita Nr. 1/2016 „*Ūkininkų pajamų rėmimas: ar veiklos rezultatams vertinti skirta Komisijos sistema yra gerai parengta ir pagrįsta patikimais duomenimis?*“ skelbiama 23 ES kalbomis.